Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - I Gruppo

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo: Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Polletna naročnina . Lir 800
Letna naročnina . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto X. - Štev. 18 | Gorica - četrtek 1. maja 1958 - Trst | Posamezna številka L 30

Krščansko pojmovanje dela

Že tretjič se vrsti v cerkveni liturgiji letos na dan 1. maja praznik sv. Jožefa-Delavca, mojstra v tesarski in mizarski obrti. Njegov učenec in vajenec pa ni bil kdo izmed običajnih Adamovih sinov, ampak je bil sam Sin božji, spočet od Sv. Duha in rojen iz prečiste Device Marije, ki je bila pred Bogom in pred judovsko gosposko veljavno poročena soproga tesarja Jožefa iz kraljeve družine Davidove.

Sv. Cerkev na ta praznik ne gleda na sv. Jožefa kot svojega zaščitnika, temveč nas vodi tja v malo nazareško obrtno delavnico, kjer se poleg mojstra potì in s svojimi božjimi rokami trudi z mizarskim in tesarskim orodjem naš Zveličar sam. On je hotel s tem delom postati zgled in vzor vsem delavcem sveta in posvetiti vsako pošteno človeško delo ter ga povzdigniti v čast službe božje. — V tisti nazareški delavnici naj bi krščanski delavci vseh časov in vseh krajev našli božji pouk, kako je vsako njih delo, četudi najpreprostejše, nekaj svetega, dostojanstvenega, zaslužnega in vredno otroka božjega.

Volja božja je, da vsak sposoben človek dela. »Gospod Bog je človeka postavil v raj, da bi tam delal«, pove sv. pismo na svojih prvih straneh. In po storjenem grehu mu Bog napove: »V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh.« (I Moz. 3, 19). Ako svoje poklicno delo opravljamo iz pokorščine do našega Stvarnika, vršimo s tem božjo voljo, ali z drugimi besedami: tudi naše vsakdanje delo postane služba božja. Prav o tem vsakdanjem delu govori Bog v svoji zapovedi »Šest dni delaj, sedmi dan počivaj!« Ako krščanski delavec to resno premisli, bo gledal na svoje delo s spoštovanjem in ga bo znal prav ceniti.

*

Pred dobrim letom so naši krščanski strokovni delavci v Buenos Airesu imeli v okviru Družabne Pravde svoj socialni dan. Med drugimi točkami programa so razpravljali tudi o predmetu: Krščansko pojmovanje dela. Vsaj par glavnih točk hočemo na letošnji praznik dela glede tega predmeta navesti.

DELO je aktivna uporaba najlepših darov, ki smo jih prejeli od Stvarnika: razuma, volje, moči in sposobnosti našega človeškega organizma. Je subjektivni napor, ki ga človek občuti v premagovanju odpora fizičnih sil materije. Je torej TRUD, ki pa je obenem potreben za ohranitev naših telesnih in za razvoj naših duševnih moči.

DELO JE DEJANSKO POTREBNO, ker ga je predpisal Bog za vse ljudi za zadovoljitev življenjskih potreb, pa naj bodo te intelektualnega, gospodarskega, individualnega ali socialnega značaja, pa tudi zato, da ne zapademo v normalni položaj lenobe, ki je škodljiv za posameznika in za vso družbo.

DELO JE ŽIVLJENJSKA DOLŽNOST. Vse pridobitve civilizacije imajo svoj vir v delu. Vsak zdrav človek ima dolžnost delati, prijeti za ročno delo, če je to edino možno in potrebno za življenje, ali pa prijeti za intelektualno delo, če je s tem zagotovljeno za življenjske potrebe in v korist skupnosti. Sv. pismo pravi: »Kdor NOCE delati, naj tudi ne je.« (II Tes. 3, 16). Nenaravno, žalostno in za delavoljnega človeka krivično je, kadar je pomanjkanje dela in pridne roke ne morejo dobiti zaposlitve. — Bog je ustvaril človeka po svoji podobi kot svobodno bitje, ki naj tudi dela, to je naj nadaljuje in dopolnjuje Stvarnikovo delo. Saj svet, ki je bil izročen človeštvu, še ni dokončan, je samo ustvarjen kot bogata zakladnica skritih sil in dobrin. Izpopolnjevati ga, ne pomeni le uživati njegove dobrine, ampak pomeni delati, truditi se, ostvarjati vedno nove dobrine iz ustvarjene materije. Šele potem, ko je ta naloga izvršena, pride pravica do uživanja in razumne rabe doseženih sadov.

ELEMENTI DELA. — Človek je glavni element pri delu in sicer človek kot celota; duša in telo hočeta delo. Telesni napor brez sodelovanja duše ne pomeni nič, prav tako pa tudi napori duše nič brez sodelovanja telesa. Oboje mora biti povezano v stalnem harmoničnem sodelovanju. — Človekov razum in volja, vodena in dopolnjena po izkušnjah in tehniki, napravita človeka sposobnega delati, ta sposobnost se nahaja v človekovi ustvarjeni naravi. Ročno delo je enako potrebno kot intelektualno. Življenjski cilj je za preprostega ročnega delavca isti kot za intelektualca. Zato prvi ne sme pozabiti, da je duh nad tvarjo, drugi zopet ne sme pozabiti, da je človek ustvarjen z dušo in telesom, zato je protinaravno pretiravati eno na škodo drugega.

*

Povzeli smo le par drobcev iz zgoraj omenjene razprave naših izseljencev. So načela o delu, ki jih je učil Kristus Gospod in jih je imel ze kot vajenec v delavnici svojega rednika in delavca sv. Jožefa. Pa tudi mi vsi smo delavci. Zato ne pozabimo, kakšno ceno ima v božjih očeh vsako, tudi najpreprostejše delo in da se nobenega poštenega in človeški družbi koristnega dela ne smemo sramovati. Vsako delo, ki ga iz pokorščine do Boga naredimo, je služba božja in bo v večnosti plačano. Pa tudi tisti, ki delajo med mogočnimi stroji po veletovarnah, naj se zavedajo, da je delavčevo osebno dostojanstvo otrok božjih brezprimerno vzvišeno nad vsemi tehničnimi iznajdbami, ki jih je človeški um zamislil, da delavcu delo olajšajo, a ne da ga zasužnijo.

Ogrski komunisti so nezadovoljni

Ne samo med madžarskim prebivalstvom, temveč tudi v vrstah partije same je vzbudil hudo nezadovoljstvo sklep partijskega centralnega komiteja, ki dejansko odpira vrata za vrnitev v domovino vsem komunističnim prvakom, ki so pobegnili v Sovjetsko zvezo med ljudsko vstajo leta 1956.

Pred kratkim so vsem podružnicam partije na Madžarskem sporočili odločitev centralnega komiteja, ki pravi, da so bili vsi bivši pripadniki stranke, ki so zdaj v Sovjetski zvezi, sprejeti v novo madžarsko komunistično partijo ter da so jim že poslali tudi članske izkaznice.

Nezadovoljstvo, ki ga je vzbudil ta korak, je povsem razumljivo, če pomislimo, da so med temi begunci bivši partijski tajnik Rakosi ter bivša ministrska predsednika Geroe in Hegedüs, to je, trije najbolj zasovraženi ljudje na Madžarskem, ki so postali simbol stalinističnega režima, uničenje katerega je bilo eden izmed ciljev krvave oktobrske revolucije predlanskim.

Centralni komite je upošteval nejevoljo, ki bi jo bil ta sklep povzročil, in si ni upal pustiti v državo Rakosija. Pojasnili so namreč, da bo mož ostal v Sovjetski zvezi.

V zvezi s tem so bili po vseh partijskih organizacijah burni sestanki. Komunisti ne razumejo, zakaj je potrebno dajati člansko izkaznico Rakosiju, če bo še naprej ostal v Moskvi. Boje se, da je obljuba, po kateri se zasovraženi bivši tajnik partije ne bo vrnil domov, samo začasna, in da mu bodo to dovolili, brž ko se bo poleglo prvo ogorčenje zaradi tega sklepa. Jasno pa je, da se centralni komite ne bo oplašil pred tem razburjenjem in svoje odločitve ne bo preklical. Nekateri vidijo v tem koraku spretno potezo novega partijskega tajnika Kadarja. Ta naj bi hotel hkratu ustreči želji madžarskega ljudstva in zahtevam Sovjetov, ki so v veliki zadregi, ko morajo dajati politično zavetišče beguncem iz neke komunistične države, saj so ti begunci dokaz, da vlada v neki članici sovjetskega tabora razdor celo pri komunistih.

Zapad želi sestanek

Oba tabora si želita srečanje na najvišji ravni. Zapadni tabor mora upoštevati želje svojih narodov, Vzhod pa sanja, kako bi premotil Zapad in mu vsilil svoje pogoje za mir. Varnostni svet je odklonil sovjetski protest proti poletom ameriških letal nad arktičnim področjem. Zapad je povabil Sovjete, naj nehajo z bojkotom razorožitvenih pogajanj. Prav tako želi Varnostni svet, da bi se obe strani pomenili o uvedbi letalskega nadzorstva nad arktičnim ozemljem. Kaj bodo rekli k temu vabilu Sovjeti, bodo pokazali prihodnji dnevi.

Koliko je Sovjetom do odkritega sodelovanja na mirovnem področju, kaže jasno njihovo zadržanje, ko je Gromiko izgubljal čas in sprejel zapadne predstavnike vsakega posebej. Skupaj bi jih sprejel le pod pogojem, če bi bili v družbi tudi zastopniki Češkoslovaške in Poljske. Čudna ta nenadna sovjetska zahteva, ko so se vendar ves čas po vojni udeleževali razgovorov le veliki.

Po VII. kongresu ZKJ

V Ljubljani so zborovali jugoslovanski komunisti. Kot smo že zadnjič poročali, so tik pred začetkom nastale nevšečnosti zaradi številnih popravkov, ki jih je zahtevala Moskva. Napovedi, da bo ta kongres poravnal vsa nesoglasja med Moskvo in Beogradom, pa so se s tem izjalovila. Maršal Tito je v svojem govoru sicer večkrat poudaril prijateljstvo med Jugoslavijo in Sovjeti, na drugi strani pa je skušal pojasniti zadeve, ki razdvajajo komuniste tostran in onostran Karpatov. Nesoglasja, pravijo, da tičé najbolj v tem, ker si Kremelj želi podvreči Jugoslavijo, ki pa se temu upira. Najbolj napet pa je bil na kongresu govor, ki ga je imel podpredsednik vlade Rankovič. Ob njegovih napadih je sovjetski veleposlanik zapustil dvorano, isto so storili tudi drugi sateliti, razen poljskega. Nasprotje pa je bilo le simbolično, saj so ti diplomati pozneje skupno sedeli pri bogato obloženih mizah z jugoslovanskimi prvaki.

Kardelj je omilil nekatere trde besede, ki so padle na kongresu, in dejal, da jugoslovanski komunisti niso nasprotni pošteni kritiki, ne marajo pa, da bi jim kdo vsiljeval neko stališče, s katerim se oni ne strinjajo.

Ob zaključku pa je Tito dal nekaj pomirljivih izjav. Jugoslavija bo ostala komunistična in bo na mednarodnem področju podpirala sovjetski blok, čeprav hoče formalno ostati izven njega.

Zapadna Nemčija in Sovjeti

Podpredsednik Mikojan je prispel v Bonn, kjer sta z zapadnonemškim zunanjim ministrom von Brentanom podpisala sporazum o trgovini, konzulatih in nemških civilistih, ki so še v Sovjetski zvezi. Sovjeti, ki so prej trdili, da ni več Nemcev v Sovjetski zvezi, so sedaj pripravljeni vrniti deset tisoč Nemcev. Imajo pa jih še več. Ti reveži služijo za drobiž, s katerim Sovjeti izsiljujejo gospodarske ugodnosti od Nemcev. Mikojan se je sestal tudi s kanclerjem Adenauerjem. Na njega je pritiskal ,da bi se Zapadna Nemčija odpovedala atomski oborožitvi svoje vojske. Mikojanu so Nemci glede tega vprašanja vljudno, a odločno rekli: Ne! Nemci vežejo svojo odpoved atomskemu orožju na odpoved atomske oborožitve na Vzhodu in Zapadu in na sporazum o nadzorstvu nad oboroževanjem. Do tistega časa pa bo Zapadna Nemčija ostala zvesta Atlantski zvezi. Zahtevo o združitvi obeh Nemčij je Mikojan odklonil. Mikojan predlaga, naj se o tej zadevi sporazumeta obe vladi, bonnska in pankowska. Toda pankowska vlada bi pristala na združitev šele, če bi to dovolili Sovjeti in če bi se komunistični vpliv pankowske vlade raztegnil tudi nad ozemljem Zapadne Nemčije. Tega načrta pa Bonn ne more sprejeti.

Ko je Mikojan opravil v Bonnu, se je oglasil tudi v Vzhodni Nemčiji, kjer je imel več javnih nastopov in razgovorov o gospodarskem stanju.

Pobegi iz Jugoslavije v Italijo

Eno izmed vprašanj, ki najbolj skrbi jugoslovanske oblasti, je nedvomno vprašanje skrivnih pobegov iz Jugoslavije. Njihovo število je zadnja leta zavzelo obliko pravega odtekanja krvi. Po podatkih iz dobro obveščenih krogov je leta 1957 samo v Italijo po najrazličnejših potih in z najrazličnejšimi pripomočki pobegnilo nad 13.000 jugoslovanskih državljanov, ki so zaprosili italijanske oblasti za politično zavetišče. Od teh jih je vsaj 10.000 prišlo v Trst, kjer so jih sprejele policijske oblasti in jih nato poslale v razna zbirna taborišča po Italiji. Iz podatkov, ki so jih dali begunci sami, je videti, da so zaradi bega čez mejo nekateri kraji v Jugoslaviji popolnoma prazni. V zvezi s tem navajajo primer vasi Kali in Preko v okolici Zadra. Begunci prihajajo tudi iz najbolj oddaljenih pokrajin, iz Makedonije, s Kosova in Črne gore, nič manj pa seveda iz sosednje Slovenije.

Francoska vladna kriza

Po brezuspešnem poizkusu Bidaulta je prišel na vrsto Pleven. Bidaulta niso podprli niti pristaši lastne stranke, zato je bil obsojen na neuspeh. Pleven predlaga vsem strankam, naj bi sklenili enoletno politično premirje, sestavili vlado narodne edinosti in se sporazumeli glede alžirske politike. Pleven je pripravljen se tudi direktno pogajati z alžirskimi uporniki. Dosedanje vlade so bile sicer tudi pripravljene, da bi se pogajale z alžirskimi uporniki, a šele po prenehanju sovražnosti. Francoska javnost je Plevenu naklonjena, alžirski desničarji pa so že proti njemu, čeprav še nima sestavljene vlade.

Dobri odnosi med Italijo in FLRJ

Agencija »Italia« poroča, da je zastopnik zunanjega ministrstva časnikarjem izjavil, da v italijanskih vladnih krogih z živim zanimanjem spremljajo potek kongresa Zveze komunistov Jugoslavije v Ljubljani.

Med zasedanjem kongresne komisije za zunanje zadeve je bivši jugoslovanski generalni konzul v Trstu, Vošnjak, govoril o dobrih odnošajih med Italijo in Jugoslavijo ter je zlasti poudaril, kako se ti odnošaji ugodno odražajo na področju Julijske Benečije. V italijanskih krogih z zadovoljstvom poudarjajo, da se njihovo stališče glede tega ujema z jugoslovanskim.

Vošnjak, ki je zdaj jugoslovanski opolnomočeni minister v Vzh. Nemčiji, je za povod svojega nastopa vzel izvajanje videmskega sporazuma o malem obmejnem prometu med obema državama. Pri svojih izjavah se je seveda moral ozirati na okolico, v kateri je govoril, in na svoj položaj v jugoslovanski zunanji politiki. Držati se je moral smernic, ki mu jih je glede tega naložila partija. Toda prav zaradi tega so njegove izjave še zlasti zanimive. Zlasti je treba poudariti dejstvo, da je o tem sporazumu ugodno govoril človek, kakor je bivši jugoslovanski generalni konzul v Trstu, saj je znano, da so v beograjskih uradnih krogih tej pogodbi v začetku zagrizeno nasprotovali. To je omenil tudi on in je dejal, da so se tedaj bali, da bo izvajanje videmskega dogovora, po katerem so omogočene večje zveze med obema obmejnima pasovoma, pokazalo velikansko in bistveno razliko v življenju prebivalstva na eni in na drugi strani. To se je tudi res zgodilo. »Toda sedaj,« je rekel Vošnjak, »se je v obmejnem področju začela izenačevati prejšnja velikanska razlika v ravni in pogojih življenja, s čimer so izginile možnosti za nevarno in znatno tihotapstvo.«

Ko je omenjal prvotno nasprotovanje do sporazuma, je omenil, da je ta postal zdaj last sto in sto tisoč skromnih prebivalcev obeh obmejnih pasov, to se pravi tistih ljudi, ki ne ocenjujejo mednarodne politike po izidu raznih konferenc, temveč bolj preprosto po tem, koliko ta politika koristi urejevanju njihovih neposrednih in vsakdanjih vprašanj.

NAŠ TEDEN V CERKVI

4. 5. nedelja, 4. povel.: sv. Florijan, m.; sv. Monika, vd.

5. 5. ponedeljek: sv. Pij V., papež; sv. Irenej, škof, m.

6. 5. torek: sv. Janez Ev. v Lateranu

7. 5. sreda: sv. Stanislav, škof, m.

8. 5. četrtek: Prikazanje nadangela sv. Mihaela

9. 5. petek: sv. Gregor Nacianski, škof, c. uč.

10. 5. sobota: sv. Gordijan in Epimah, m.

*

SV. MONIKA, r. 331. v Tagaste, severna Afrika, † 387., je pač v vseh stoletjih med kristjani najbolj znana potrpežljiva žena in skrbna mati.

Mož, pogan, je bil silno jezljiv. Monika je počakala, da se je jeza polegla, potem je šele govorila. — Mož se je spreobrnil in umrl krščanske smrti.

Imela je dva sina in eno hčerko. Največ preglavice ji je delal sicer silno nadarjeni Avguštin. Ko je umrl oče, se je Avguštin, 19-leten, predal razbrzdanemu življenju. Monika ga je opominjala, jokala, največ pa molila. Škof jo je potolažil: »Bodi mirna, ni mogoče, da bi se pogubil sin tolikih solza.«

Sinu, ker se je bala zanj, je sledila preko morja v Milan. Milanski naškof, sv. Ambrož, je Avguštinu čestital, da ima tako mater.

Po dolgih letih skrbi, solza in vztrajne molitve se ji je želja spolnila: Avguštin se je spreobrnil in postal eden največjih cerkvenih učenikov, pa velik spokornik in velik svetnik.

Blagor otrokom, ki imajo skrbne, molitvene matere!

IZ SV. EVANGELIJA

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: »Odhajam k njemu, ki me je poslal, in nihče izmed vas me ne vpraša: 'Kam greš'? Ampak, ker sem vam to povedal, je žalost napolnila vaše srce. Ali resnico vam govorim: za vas je dobro, da grem. Zakaj, če ne odidem, Tolažnik ne bo prišel k vam; če pa odidem, vam ga bom poslal. In ko pride on, bo prepričal svet o grehu in o pravičnosti in o sodbi; o grehu, ker vame ne verujejo; o pravičnosti, ker grem k Očetu in me ne boste več videli; o sodbi pa, ker je vladar tega sveta že sojen. Še mnogo vam imam govoriti, a zdaj bi še ne mogli nositi. Ko pa pride on, Duh resnice, vas bo učil popolne resnice; ne bo namreč govoril sam od sebe, temveč kar bo slišal, bo govoril in prihodnje reči vam bo oznanjal. Vse, kar ima Oče, je moje; zato sem rekel, da bo iz mojega jemal in vam oznanjal.«

*

Današnji evangelij poroča sledeče: Zveličar je napovedal svoj odhod, apostoli so bili zaradi tega žalostni in Jezus jim je obljubil prihod Sv. Duha. Ko bo Odrešenik odšel, apostoli ne bodo ostali sami, ne bodo kakor zapuščene ovce brez vodnika ali kakor čreda brez pastirja. Prišel bo Sv. Duh, Duh resnice, novi Vodnik, Učenik, Varuh in Tolažnik. On bo poslej vodil, učil, varoval in tolažil Juzusove učence. On bo prišel v Kristusovem imenu in on jih bo spremljal povsod. Razodel jim bo vse potrebno, vedno bo z njimi in bival bo v njih.

Tako se je tudi zgodilo, natančno tako, kot je bil napovedal Jezus. Po Zveličarjevem vnebohodu je prišel nad apostole, zbrane v molitvi s presveto Devico Marijo, Sv. Duh, tretja božja Oseba, napolnil je njihove duše, jih posvetil, potrdil v veri, resnici in dobrem. Napravil jih je nezmotljive v verskih rečeh, usposobil za apostolat in jih spremenil v ognjevite in neustrašene borce za božje pravice in božje kraljestvo. Šli so po poganskem svetu in ga zavzeli. Maloštevilni možje so s svojo žrtvijo dosegli veliko večjo zmago kot pa mogočni, Bogu nasprotni, rimski imperij. Apostoli so bili povsod zmagoviti, razširili so Kristusov evangelij, zgradili mnogo božjih postojank in pravih trdnjav. Njihovo delo je vekotrajno. Vse to, ker je bil z njimi Sv. Duh. A tudi Zveličar je ostal v duhu z njimi. Z njim so se shajali v pogosti molitvi, vsakdanji sv. maši, v sv. obhajilu. In po Jezusu so prihajali v stik tudi z Bogom Očetom.

Isti Troedini Bog je še danes in na veke živ v Cerkvi. On nikoli ne umre. On vodi in čuva vesoljno Cerkev, On vodi in čuva škofe, duhovnike in vernike. On živi in kraljuje v nebesih in na zemlji. Biva trajno v tabernaklju, pa tudi v svetih dušah. Posvetimo se, očistimo naše duše, naj zagorijo v ljubezni do Boga in deležni bomo nadvse tolažilne in osrečujoče božje družbe. Kjer manjka Bog, tam manjka vse. Kjer pa je on, tam je radost, veselje, sreča in mir. Vedimo, da Bog in greh ne gresta skupaj. Če hočemo imeti božjo družbo, božjo ljubezen in pomoč, tedaj moramo skrbeti za svetost. Skrbimo za svetost in posvetimo se!

Zbrana zrna za hostije

V pokrajini Trento so otroci zbrali in darovali bogoslovcem, ki bodo letos prejeli mašniško posvečenje, na tisoče pšeničnih zrn. Iz teh zrn bodo pripravili moko, ki bo služila za hostije pri novih mašah. S to lepo in simbolično gesto so hoteli vzbuditi med otroci večje zanimanje za duhovniške poklice.

Nadškofija Trento, ki je po obsegu največja v Italiji, je do sedaj imela vsako leto dovolj novomašnikov, in sicer vsako leto najmanj 30. Čeprav je v malem semenišču in v bogoslovju na stotine gojencev, vendar čutijo tudi v Trentu potrebo po organiziranem delu za vzgojo poklicev po vseh župnijah. Potrebno je bilo, da bi se tudi pri nas organiziralo tako delo za vzgojo poklicev. Predvsem je potrebna molitev. Naše vrste se namreč redčijo in ni duhovnikov, ki bi prevzeli izpraznjena mesta.

Mašniško posvečenje po japonski televiziji

Na Japonskem so tri televizijske postaje prenašale iz Tokija obred mašniškega posvečenja, ki ga je tamkajšnji škof podelil šestim španskim jezuitom, štirim Japoncem, trem Amerikancem, enemu Brazilcu in enemu Madžaru. Ta televizijski prenos, katerega je lahko gledalo več milijonov Japoncev, je bil gotovo velikega pomena, ker je na Japonskem samo 250 tisoč katoličanov in se med Japonci širi precejšnja protiverska propaganda.

10 duhovnikov iz iste ulice

Poročali smo že, da je v Piemontu kraj Lu Monferrato, ki šteje 2400 prebivalcev. Izmed teh prebivalcev jih je kar 232, ki so se posvetili duhovniškemu stanu: in sicer 132 moških in 100 ženskih poklicev. Listi poročajo, da je tudi na Irskem tak kraj, ki ima v tem tudi zavidljiv primat. *Izmed 3000 prebivalcev je 22 duhovnikov, ki delujejo po raznih krajih sveta. Deset duhovnikov se je rodilo v isti glavni mestni ulici.*

V nebesa nas ne morejo peljati z državnim vozom

Nadškof v Kolombo na otoku Cejlonu v Indiji je dal sledečo izjavo: Lahko se rodimo v državni kliniki, lahko nas vzgojijo v državni šoli, lahko nam dajejo hrano v državni kuhinji, lahko nam dajo stanovanje v državni hiši, lahko delamo v državnem podjetju, lahko nas pokopljejo na državne stroške in na državnem pokopališču, a v večnost in v nebesa nas ne morejo peljati z državnim vozom. Imamo nadnaravni cilj, ki ga moramo doseči, in vsak človek mora imeti tisto svobodo, ki mu da možnost, da lahko poskrbi za dosego tega cilja. Vse ustanove tega sveta niso drugega kakor le sredstvo za dosego tega cilja.

Katoliška zavest Belgijcev

(Povzeto iz pastirskega pisma belgijskih škofov ob otvoritvi Svetovne razstave).

Naša dežela uživa spoštovanje in simpatije tujcev. Cenijo nas kot pošten in gostoljuben narod. Potrebno je, da delamo čast temu dobremu glasu. Vsi se moramo truditi za skrajno prijaznost pri sprejemanju obiskovalcev, se zanje zanimati, jim priti na pomoč v vseh okoliščinah, pošteno in korektno. Izključena mora biti vsaka špekulacija v kakršnikoli obliki.

Duhovniki, zlasti po večjih mestih, bodite katoličanom na razpolago, da morejo izpolniti svoje verske dolžnosti. Preskrbite jim spovednike, ki razumejo njihov jezik.

Belgijo upravičeno cenijo kot deželo, ki ima zelo živo vero in številne katoliške ustanove. Naj se gostje prepričajo o našem življenju po veri, o plodnosti katoliške Cerkve, ko bodo obiskovali naša svetišča, ko bodo v trajnem stiku z našimi organizacijami in premnogimi cvetočimi ustanovami. *Voditelji se bodo posebno trudili, da pokažejo veličastno delo katoliške Cerkve v Belgiji.*

Končno naj pristojne oblasti iz spoštovanja do obiskovalcev preprečujejo po mestih izstavljanje reklamnih lepakov, ki bi žalili njihov čut in občutljivost.

Če bomo upoštevali ta navodila, se bo spoštovanje, ki ga Belgija uživa, utrdilo in bo še zrastel ugled krščanskega naroda.

Duhovniki znajo umreti

Pod gornjim naslovom je izšla knjiga, ki popisuje smrt 300 italijanskih duhovnikov, ki so izgubili življenje v teku zadnje vojne in v viharni dobi po vojni. Pobili so jih fašisti, Nemci in komunisti.

SLOVENCI V LURDU PRED PETDESETIMI LETI

III.

PREKO JUŽNE FRANCIJE

Kmalu za Ženevo so dospeli na francoska tla. V Bellegarde je bilo zopet pregledovanje prtljage in colnina. Francoski financarji so bili bolj natančni od švicarskih. Zopet so se morali romarji presesti v druge, francoske vagone. Prenašanje prtljage na državnih mejah in s tem združena colnina je bila za naše romarje ena največjih neprijetnosti na poti.

»Bilo je krasno jutro,« pravi pisec, »ko smo se peljali v dolgi, ravni črti v zahodni smeri ob južni strani Francoske. Pri mestu Cette se nam je prikazalo Sredozemsko morje. Brezmejno vodovje se je razprostiralo pred nami. Poleg vodnega morja je našo pozornost vzbudilo še neko drugo morje, skozi katero smo se vozili ob vsej dolgi črti, namreč morje — vinogradov. Vozili smo se z veliko naglico celo dolgo jutro in dopoldne med samimi vinogradi. Toda ti vinogradi niso nič podobni našim. Tu je sama ravnina, trte pa so majhne, nizke in košate, brez kolov in količev, nasajene lepo v ravnih vrstah. Človek bi mislil, da je njiva krompirja, pa je vinograd...

V Tuluzu se obrne železnica naravnost proti jugu. Vlak z našimi romarji je tu vozil zelo počasi, ker je bil takrat, pred petdesetimi leti, ta del proge eden najslabših na Francoskem.

Pokrajina je spremenila svoje lice, v ozadju se je prikazalo visoko gorovje Pirenejev, griči in brda so poživljali pogled. Romarji so se bližali Lurdu. Preden so dospeli v Lurd, so voditelji romanja imeli še en posvet in sicer o prvem nastopu v Lurdu. Nekateri gospodje so bili mnenja, naj bi romarji šli naravnost pred duplino in se tam poklonili lurški Gospe. To bi bil vsekakor najlepši začetek, a skoro nemogoče, zato so namero opustili in pozneje se je izkazalo, da je bilo tako prav.«

V LURDU

Zopet piše č. g. Kalan: »Mrak je nastopal in noč je jela razgrinjati svoja krila na zemljo, ko smo se bližali svetemu mestu Lurd. Bilo je v četrtek 14. maja ob devetih zvečer. Sveto hrepenenje, biti že skoro na zaželenem cilju, je raslo, srca so močneje bila v koprnečem pričakovanju... Naenkrat se posveti v daljavi, prikaže se po slikah dobro znana lurška cerkev, v lučcah od vrha do tal. Čudovito lep pogled! Vršiti se mora ravno večerna procesija z lučcami. O blaženi Lurd, da te vendar vidim!... Še malo in vlak obstane. V Lurdu smo! — Pozdravljeno blaženo mesto, na čigar posvečenih tleh stojimo!«

Našega škofa (Jegliča) je pričakoval tajnik tarbskega škofa s kočijo. Ponudili so prevzvišenemu tudi stanovanje, a se je zahvalil za prijaznost, češ da želi biti s svojimi romarji.

Zunaj pred kolodvorom je stala cela vrsta voz. Govorili in kričali smo vsekrižem, oni francosko, mi slovensko, ne da bi drug drugega kaj razumeli. Povrh je bila še tema. Rekel sem: če bo pa tukaj mogoče kak red napraviti in če bodo naši ljudje danes srečno prišli do svojih stanovanj, dobro bo. Ni zgledalo, da bi se moglo to srečno izvršiti. In vendar se je: vsi romarji so prišli srečno pod streho.

Ko smo svoje reči odložili, je bila naša prva skrb — k duplini. Škof, ki je bil že tretjič tu, nam je kazal pot. Gremo mimo rožnovenske cerkve, dalje pod oboki, ki nosijo krasno izpeljane hodnike proti zgornji cerkvi. Že nam šumi Gav nasproti — še nekaj korakov, pa smo pred duplino, svetim mestom, kjer se je nebeška Gospa prikazala skromni Bernardki... Njena podoba nas gleda iz pečine, z onega mesta, kjer je nekdaj živa stala... Blaženi občutki nas obhajajo, pokleknemo, pozdravimo nebeško Gospo in se zatopimo v molitev.«

Brez dvoma je bila to prva večja skupina slovenskih romarjev pred masabielsko votlino. V naslednjih petdesetih letih so ji sledile še druge; in če nam bo Bog dal milost, bo naše skupno slovensko romanje v juliju največje v zgodovini Slovencev v Lurdu.

APOSTOLSTVO MOLITVE

DRAGOCENA POMOČ

Apostolstvo molitve nudi dragoceno pomoč vsaki župniji. Sedanji sv. oče ga v nekem svojem pismu imenuje sintezo ali skupek dušnopastirskih sredstev, katero lahko vsak dušni pastir z velikim pridom uporablja. Saj AM navaja župljane z vsakdanjim posvečenjem in darovanjem vseh svojih dejanj, da smatrajo svoje življenje kot daritev, katero darujejo skupno s Kristusom nebeškemu Očetu, in da stremijo za tem, da vršijo svojo življenjsko nalogo vedno popolneje. AM nadalje vzgaja svoje člane in članice k temu, da mora biti središče našega življenja sv. maša in z njo združeno sv. obhajilo »v zadoščenje za vse grehe in vse tiste namene, v katere se ti sam vsak dan daruješ na naših oltarjih«, kakor pravi vsakdanja posvetilna molitev. In prav to mora biti glavni in najimenitnejši namen vsega dušnopastirskega dela. Vse to pa naj člani in članice vršijo po posredovanju Marije in njenega brezmadežnega Srca, kar vsak dan opozarja župljane, kakšen velik pomen ima Marija za naše nadnaravno življenje. Uresničuje se dobesedno izrek: Po Mariji k Jezusu!

Apostolstvo molitve je tudi dragocena pomoč katoliškim organizacijam, ki imajo sicer najrazličnejše cilje in namene, toda končno imajo vse en sam skupni cilj, če so res katoliške: dati Bogu čast in vsestransko duhovno koristiti ljudem. Posebno dandanes obstaja nevarnost, da te organizacije in društva, v dotiku in pod vplivom pokvarjenega sveta, ki je danes ves usmerjen v počutnost in telesnost, postanejo posvetne v namenih in sredstvih. AM odstranja to nevarnost s tem, da člane in članice raznih organizacij in društev dnevno navaja k pristno nadnaravnemu pojmovanju življenja.

Končno je Apostolstvo molitve dragocena pomoč tudi vsakemu posamezniku

„Katoliški glas" v vsako slovensko družino!

pri njegovem krščanskem življenju. Vsa skrivnost in uspešnost napredovanja v duhovnem življenju, kar mora biti končno cilj vsakega kristjana, je v nadnaravni usmerjenosti življenja. Kdor pride do spoznanja, da je ves namen življenja na svetu popolna služba Bogu, je po nauku duhovnih učiteljev že napravil odločilni korak proti popolnosti in svetosti. In AM vodi s svojimi vsakdanjimi navodili svoje člane in članice do tega najvažnejšega koraka v življenju.

Dr. J. Gr.

MOLITVENI NAMENI ZA MESEC MAJ

Splošni namen: *Da bi imelo dušno pastirstvo velikih uspehov v velemestih!*

Misijonski namen: *Da bi se v Indiji trudili za izboljšanje duhovnega življenja, nič manj kakor gmotnega!*

Naš domači namen: *Da bi bil obisk naših vernikov pri letošnji šmarnični pobožnosti še večji in da bi se še pevečala ljubezen in zaupanje do lurške M. B.*

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Nov križev pot na Mirenskem Gradu

V cerkvi žalostne M. B. na Gradu pri Mirnu so si omislili nov križev pot. To delo so poverili akademskemu slikarju Tonetu Kralju, ki je z delom začel že lansko leto, to pomlad pa ga je nadaljeval. Križev pot bo kmalu končan ter ga bodo slovesno blagoslovili na tretjo nedeljo v maju, in sicer dne 18. maja. Spored slovesnosti bo naslednji:

Na predvečer večernice in spovedovanje romarjev.

Na nedeljo sv. maše ob 6., 8. in 10. uri z govorom.

Popoldne ob 3^{h} bo blagoslovitev križevega pota. Med blagoslovitvijo se poje ljudski križev pot s prav kratkimi mislimi ob vsaki postaji. Zatem sledi cerkveni koncert, pri katerem sodelujejo cerkveni pevski zbori iz Dornberga, Šempetra, Vrtojbe, Bilj, Mirna in domači pevski zbor. Nekaj pesmi bo pel vsak posamezni zbor, nekaj pa združeni. Slavnost se zaključi s petimi ljudskimi litanijami.

V prihodnjih številkah bomo kaj več povedali.

Slovenska filharmonija v Celovcu

Dne 17. aprila, sredi tedna, je gostovala v celovškem gledališču Slovenska filharmonija pod vodstvom dirigenta Sama Hubada. Igrali so tri skladbe: Igorja Stravinskega suito »Ognjeni ptič«, Lucijana Škerjanca »Koncert za klavir in orkester« ter Čajkovskega 5. simfonijo. Na koncu so, na željo publike, dodali še Gotovčevo »Simfonično kolo«.

»Naš tednik-Kronika« pravi, da je bilo gostovanje filharmonikov iz Ljubljane velik umetniški dogodek za Celovec. »To, kar nam je topot nudila ta imenitna umetniška skupina, spada v vsakem oziru med vrhunske stvaritve te vrste.« Občinstvo je bilo tako navdušeno, da je orkester nagradilo s pravim viharjem navdušenega odobravanja.

R A Z N O

Beneške gondole se selijo v Ameriko

Tehnični napredek vedno bolj izpodriva beneške gondole. Benečani so primorani jih prodajati. Razumljivo, da so se zanje prvi vneli Amerikanci in tako je že 5 beneških gondol »odplulo« v daljno Ameriko, kjer bodo po umetnih jezerih razveseljevale Amerikance.

Umrla je ciganska »kraljica«

V Lendinari pri Rovigu je umrla v četrtek 24. aprila »kraljica« ciganov Mimi Rossetto. Že več dni so se zbirali cigani iz vseh krajev okrog šotora, kjer je umirala njihova kraljica. Vztrajali so na dežju in vetru in, ko so jim starešine naznanili smrt, so to vest sprejeli z velikim žalovanjem. V znak žalosti se tri dni ne bodo umili in en mesec se moški ne bodo brili. Ciganska kraljica je umrla s svetimi zakramenti in njen pogreb se je izvršil v soboto zjutraj na občinske stroške. Udeležilo se ga je nad 200 ciganov, ob cesti pa je spremljalo pogreb nad 5000 oseb. Šotor, kjer je umrla ciganska kraljica, so sežgali.

Učenjaki v boju proti zločinstvu mladoletnih

Učenjaki dunajske univerze so se pred kratkim sestali na nevrološki kliniki iste univerze, da bi skupno z višjimi predstavniki dunajske policije proučili težak problem zločinstva mladoletnih. To je problem, ki danes zainteresira skoro vse države na svetu, posamezne družine, šole in vzgojitelje sploh.

Težak del odgovornosti v vzgoji mladine leži danes predvsem na tisku in kinu. Dunajski učenjaki so si bili edini v tem, kako velik vpliv ima danes na posameznika, in na mladega človeka še posebno, slika, ki ga vse bolj prepriča kakor na tisoče besed v knjigi. Mladino danes ne zanimajo več junaška dejanja nekdanjih vitezov, kar jih zanima je streljanje, ropi, uboji in podobno. Predstavniki dunajske policije so se na tem zborovanju izrekli proti vsakemu omiljevanju in popuščanju ob sodbah mladoletnih zločincev. Mladoletni zločinec se bo ustavil le takrat, ko bo naletel na odpor, ko bo spoznal, da je še neka druga višja in močnejša sila od njegove na svetu. Velikega pomena je tudi stalna zaposlitev mladine. Ko bi mladoletni zločinci pomislili, da bodo morali v ječah trdo delati, bi zločina bržkone ne izvršili.

Slovenskim volivcem!

Našim ljudem v vednost in za pravo usmerjenost pri parlamentarnih volitvah prinašamo volilni »Proglas« Slov. demokratske zveze za Goriško. (Ured.)

Vodstvo Slovenske demokratske zveze v Gorici je proučilo položaj, ki je nastal z razpisom državnozborskih volitev, ki bodo 25. maja.

Najprej je pregledalo, ali obstoji upanje na uspeh, če bi Slovenci v Italiji nastopili z lastno kandidatno listo. Ugotovilo je, da bi uspeha ne bilo zaradi tega, ker:

a) ne obstaja nobena posebna določba, ki bi dajala Slovencem pravico do zastopnika v rimskem parlamentu ne glede na število volivcev; tako določbo ima volilni zakon glede francoske manjšine v Aostski dolini;

b) ker so slovenski levičarski krogi v Gorici na svojo roko, brez ozira na slovensko jezikovno skupnost v Italiji in na njene svojstvene pravice sklenili, da nastopijo pri volitvah z italijansko socialistično odnosno komunistično partijo. S to odločitvijo so imenovani levičarski krogi dejansko preprečili že samo možnost poskusa enotne slovenske liste na volitvah. Zato pade nanje v tem oziru vsa odgovornost.

Levičarji so postavili na svoje liste dva slovenska kandidata, in sicer g. Viljema Nanuta za socialiste in g. Franca Komica za komuniste. Pravzaprav sta oba komunista. Nobeden od njih pa nima upanja, da bo izvoljen, ker sta oba na koncu liste. Izkušnja pa uči, da italijanski levičarski volivci ne dajejo preferenčnih glasov slovenskim kandidatom. To so jasno pokazale že volitve l. 1948.

Po teh stvarnih ugotovitvah mora vodstvo Slovenske demokratske zveze za Goriško znova poudariti svoje načelno stališče, da ne more in ne sme slovenskim volivcem svetovati, naj volijo komuniste in druge skrajne levičarje, ki zagovarjajo diktaturo in diktaturo tudi izvršujejo, kjer so na oblasti. Diktaturo bi vpeljali tudi v Italiji, če bi prišli na vlado.

Pri resni presoji italijanske politike po zlomu fašizma in po zaključku druge svetovne vojne ugotavlja vodstvo SDZ, da je koalicija demokratičnih strank in tako imenovanega centra s krščansko demokracijo na čelu dejansko zajezila nevarnost komunistične revolucije, dvignila državo iz vojnih ruševin in jo obnovila. Ta koalicija je zadnje čase iz strankarskih ozirov prenehala; od tedaj je krščanska demokracija nosila in še nosi sama vse breme vladne odgovornosti.

Pametna politika močnih in zdravih strank zahteva, da vladajo demokratične stranke, katerih težnje in ideologija naj se stikajo v korist in blagostanje države in državljanov ter naj bodo pogoj miru in reda, splošnega napredka in medsebojnega spoštovanja državljanov.

Letošnje majske volitve morajo ustvariti pogoje za tako vlado in politiko, pogoje za stalno vlado in za zdravo socialno in gospodarsko, pa tudi za notranjo in zunanjo politiko.

Slovenci v Italiji, ki smo prestali težko izkušnjo fašistične vladavine in smo tudi že okusili tragično komunistično revolucijo, smo prežeti miroljubnega duha in želimo miru, reda, dela in napredka v splošnem blagostanju vseh državljanov. Zavedamo se važnosti sedanje volilne borbe in resnosti naše odločitve, kar se tiče vprašanja, komu naj slovenski volivci dajo svoje glasove.

Smo proti vladi ene same stranke in smo za vlado demokratičnih strpljivih strank, ki naj upošteva in spoštuje pravice vseh državljanov brez izjeme ter naj po zapovedi in v duhu drugega in tretjega člena ustave dejansko uveljavi šesti člen ustave, ki ukazuje ščititi jezikovne manjšine s posebnimi zakonskimi določbami.

V prvi vrsti gre tu za pravični šolski zakon, ki naj jamči Slovencem samostojne šole, katere že obstojajo. Šolski zakon naj ne vsebuje nobene določbe, ki bi bila za slovensko šolstvo škodljiva. Posebnih pravic nočemo, a tudi posebne krivice odklanjamo!

Zahtevamo gospodarski napredek države in vztrajamo na nadaljevanju zaščite delavcev vseh vrst in malih kmetov, ki naj se osvobodijo. Delavcem naj se zagotovi trajna zaposlitev, človeška dostojanstvenost in pravični zaslužek. V Vanonijevem načrtu, ki naj se izvede, vidimo pogoje za dosego tega cilja.

Ne moremo prezirati dejstva, da imajo kmetje danes svoje bolniške blagajne in da uživajo primerne pokojnine. Ne moremo mimo dejstva, da so hišni pomočniki in pomočnice danes socialno zavarovani s pravico do bolniške oskrbe in pokojnine in da so z zakonom urejeni pogoji njihove zaposlitve in plače.

S posebnimi čustvi za socialni napredek in pravičnost ter s sočutjem do hišnih gospodinj gojimo željo, da bi bil sprejet in izveden tudi zakon za njihove pokojnine.

Želimo, da se v najkrajšem času uveljavi zakon o novih kmetijskih zakupih, ki naj prinese boljše pogoje za delo in življenje vsem takim kmetovalcem, z možnostjo odkupa kmetije in s tem gospodarske osvoboditve.

Krščanska demokracija je v Italiji nositeljica vlade; to priznavajo brez izjeme vse druge stranke, saj se potegujejo sa sodelovanje z njo, seveda s pogoji, ki se jim zdijo za lastno ideologijo primerni.

Vodstvo Slovenske demokratske zveze v Italiji je mnenja, da mora vodilna stranka ta svoj položaj ohraniti; ostati mora še naprej na krmilu države. K sodelovanju pa naj sprejme tiste stranke, ki bodo nudile vse pogoje za dejansko uveljavljanje in spoštovanje človečanskih in demokratičnih svoboščin, socialnega in gospodarskega napredka in pravičnosti ter politične strpnosti.

Iz vseh navedenih ozirov in spričo moči in nevarnosti komunizma v Italiji se je vodstvo Slovenske demokratske zveze odločilo, da nasvetuje slovenskim volivcem v Italiji, naj pri volitvah v državni zbor glasujejo za krščansko demokracijo in za njena dva goriška kandidata.

Slovenska jezikovna skupnost v Italiji hoče s tem izraziti iskrenost svojega mišljenja in pripravljenost za medsebojno razumevanje in spoštovanje.

Vsaka politična organizacija ima v Italiji po republikanski ustavi možnost in pravico svobodnega opredeljevanja in odločanja.

Na tej osnovi je vodstvo Slovenske demokratske zveze sprejelo svoj sklep v prepričanju, da je tak sklep koristen slovenski jezikovni skupnosti in širši javnosti v Italiji.

Za demokracijo in svobodo, za medsebojno spoštovanje vseh državljanov, za pravično sožitje med Italijani in Slovenci!

VODSTVO SDZ V GORICI

OPOMBA: Gornjo odločitev je sprejel zbor zaupnikov SDZ na sestanku dne 27. 4. 58.

KOROŠKO PISMO

V naši deželi, ki sicer velja za najbolj mrzlo pokrajino v Avstriji, se je začelo, kljub še vedno zasneženim vrhovom gora, pravo pomladansko življenje v naravi. V letoviščnih krajih z naglico zidajo in se pripravljajo na novo sezono, ki naši deželi prinaša precej lepe denarce.

V kulturnem življenju in delovanju pa v teh mesecih dajemo obračune o pridnosti in prizadevanju v zimskih mesecih po naših društvenih dvoranah in dušnopastirskih sobah. Pravi odraz tega delovanja pokaže predvsem vsakoletni mladinski dan na praznik presvete Trojice.

Posebno poglavje kulturnega dela v verski in narodni smeri pomenita za Koroško njeni dve gospodinjski šoli, v Št. Jakobu v Rožu in v Št. Rupertu pri Velikovcu, ter gospodarska šola v Tinjah. Velik pomen teh slovenskih ustanov za versko in narodno življenje v deželi je že razviden iz dejstva, da se na teh šolah, katere vodijo šolske sestre, oz. duhovniki, vsako leto izobrazuje skoro 150 fantov in deklet. Ni pretirano, če mnogi zatrjujejo, da so te ustanove najtrdnejše trdnjave slovenstva in krščanstva na južnem Koroškem.

Minulo nedeljo (27. aprila) je bila velika zaključna proslava na gospodinjski šoli v Št. Jakobu v Rožu. Letos je bila ta proslava še posebno dobro obiskana in tudi izvrstno pripravljena, saj ta šola letos praznuje 50-letnico svojega obstoja. Pred petdesetimi leti jo je postavil takratni šentjakobski župnik g. Matej Ražun z velikimi osebnimi žrtvami in s pomočjo vsega zavednega koroškega življa. Skozi vsa leta so to šolo vzorno vodile šolske sestre in tako dale Koroški že na tisoče versko in narodno zavednih gospodinj. Le med obema vojnama je tudi šola morala prenehati s svojim delom, zlasti za Hitlerjeve dobe je bila težko prizadeta, ker so jo spremenili v nacistično vzgojevalnico, sestre pa seveda pregnali. Toda neupogljiv idealizem sester in očitno varstvo božje je pripomoglo, da more danes šola delovati še v večjem obsegu in z večjimi uspehi kot kdaj poprej. Tudi udarec, katerega je dobila šola od strani krvnih bratov, da so morale sestre za visoko ceno poslopje ali odkupiti ali pa zapustiti, so sestre v zaupanju na božjo pomoč in zavednost dobromislečih Koroščev sprejele nase in so tako postale pravi lastnik šentjakobske narodne šole.

Prireditev na proslavi 50-letnice je pokazala, kako plodovito in bujno je življenje na tem zavodu. Petje in rajanje, vmes pa resno delo se v tem domu vrstijo, in to naj dekleta poneso v svoje domove. Na proslavi je bila v slikah prikazana vsa zgodovina trpljenja in dela na tej šoli; iz vsega pa je dihalo neukrotljivo hotenje: Hočemo živeti! To tem bolj, saj smo na tej proslavi prvič videli poleg zastopnikov slovenskega življa tudi deželnega glavarja Wedeniga, čigar prisotnost in še bolj beseda priznanja in čestitk je ustvarila v nas ponos in samozavest, da smo na pravi poti.

Potek volilnega boja

Sedanji volilni boj se je začel precej zmedeno, zadnje dni pa začenja dobivati bolj določen izraz. Njegovo prvo obdobje je označevala ostra polemika med krščansko demokracijo in med liberalci na eni ter neizprosna konkurenca med italijansko komunistično partijo ter socialistično stranko na drugi strani. Ta konkurenca se nadaljuje in bo trajala do konca volilnega boja, čeprav v manj vidni obliki. Pač pa se zdi, da se omiljuje polemika med KD in med liberalno stranko.

MLADIKA ŠTEV. 4

Z majhno zakasnitvijo je prišla med bralce četrta številka Mladike. V razliko s prejšnjimi številkami, ki so imele vedno izrazit leposlovni značaj, je sedanja številka v velikem delu posvečena razmišljanju in cenitvi dela. Uredniki so imeli pred seboj 1. maj, praznik dela, in so tako hoteli dati izrazit poudarek delu. Že uvodni prispevek, Delo dopolnitev življenja, nas popelje v nekako filozofijo dela, ko razglablja o materialnih in duhovnih dobrinah, o življenju delavca, o zaupanju v lastno sposobnost in podobno.

Razvoju socialnega vprašanja je posvečen prispevek 1. maj — praznik dela, kjer pisec razpravlja o zgodovini socialnega vprašanja. Naš vsakdanji kruh in služba narodu je podoben razgovoru o delu s tiskarjem, ribičem, kulturnim delavcem in kamenarjem, ki podajajo misli, kako poteka njihovo delo. Literarni prispevki so Dih pomladi Anice Pertotove, Bolje je tako Lučke Komačeve ter nadaljevanje povesti Moč ljubezni izpod peresa Franca Jeze. Na robu imamo sonetni venec anonimnega pesnika in pa pesem Marija Maverja Želje kraškega otroka ter Slavka Stopam na goro... Na robu je duhovna misel Prelom in sprava z Bogom ter pogovori in ocene o novih knjigah, filmih, prireditvah, radijski spored za mesec maj, kulturni koledar ter razgledi po kulturnem in umetniškem svetu. Zadnja stran prinaša zanke in uganke. Na platnicah pa so literarni pogovori, odgovori na vprašanja in pismo o jeziku. Članke prepleta več slik.

Zborovanje KD za deželno avtonomijo

Krščanska demokracija v Trstu je svojo obveznost, da bo v prihodnji zakonodajni dobi dosegla ustanovitev dežele Furlanija - Julijska Benečija, potrdila na nedeljskem velikem zborovanju. Namen zborovanja je bil dokazati uspehe, ki so jih dosegle druge dežele z avtonomnim statutom. Na zborovanju so govorili zastopnik Sardinije Serra, zastopnik Tridentinske - Poadižja Bertorello ter zastopnik Sicilije, profesor Fasino. Navzoči so bili tudi predsedniki pokrajin Vidma, Gorice in Trsta. Zborovanje je začel pokrajinski tajnik KD Corrado Belci, ki je med drugim poudaril, da je večinska stranka prepričana o potrebi ustanovitve nove avtonomne dežele, ki bo omogočila skladno sožitje med vodstvenimi sloji in med večino ljudstva.

Zastopnik Sardinije je poudaril pomen decentralizacije, ki dobiva izraza v deželni avtonomiji, ter dejstvo, da deželne uprave uveljavljajo državne zakone po dejanskih potrebah skupnosti, ki jim je zaupana v skrb. Zastopnik Sicilije Fasino pa je zlasti prikazoval uspehe, ki jih je v okviru deželne avtonomije doseglo siciljsko gospodarstvo, zlasti če pomislimo, da je ob začetku avtonomije bilo zelo zanemarjeno in zaostalo, ker se poprejšnje vlade niso menile za potrebe otoka.

Posebno zanimiv je bil govor predsednika videmske pokrajine, odvetnika Candolinija, ki je med drugim dejal, da bo ustanovitev dežele Furlanija - Julijska Benečija omogočila prijateljsko sožitje med sosednimi narodi. — Da, gospod odvetnik, če boste v deželnem statutu priznali slovenski manjšini njene pravice, a ne samo na Tržaškem in Goriškem, temveč tudi v Slovenski Benečiji in v Kanalski dolini.

Pripravljanje volilnih sedežev

Notranje ministrstvo je naročilo prefektom, naj stopijo v stik z višjimi šolskimi oskrbništvi in naj poskrbijo za pravočasno pripravljanje volilnih sedežev. Za 500 vpisanih volivcev morata biti na razpolago dve kabini, za nad 500 - tri kabine in za nad 700 - štiri kabine.

Vpisanih volivcev je 32,680.000, za senat pa 29,224.000, ker smejo voliti samo državljani, stari nad 25 let.

Volilnih sedežev bo 55.000 in volilnega osebja 385.000. Razdelili bodo 120.000 »uradnih svinčnikov«.

Poskrbljeno je za neposredno telefonsko zvezo vseh pokrajinskih mest z notranjim ministrstvom.

Nenavadna pot do pomoči

Na rimski glavni postaji se je prijavil stražniku neznanec in mu pokazal fotografski aparat, ki ga je ukradel v neki trgovini. Ukradel je zato, da bi bil aretiran, ker je bil izredno lačen.

Kvestura je preiskala slučaj, spoznala resnico in možu res pomagala. Preskrbeli so mu tudi zasilno stanovanje in delo. Vseeno pa so moža naznanili sodišču zaradi tatvine.

Med trnjem in osatom

Naši kritiki

Naš uvodnik »Slovenci in prihodnje volitve« z dne 27. marca je izzval izredno velik odmev med Slovenci in tudi med Italijani. Znamenje za to so številni polemični članki, ki so na ta račun izšli do sedaj.

Najprej se je oglasil »Primorski dnevnik« z uvodnim člankom v nedeljo 30. marca. Sledil je »Novi list«, ki se je že trikrat zaletel v nas zaradi onega uvodnika. Obema se je pridružila »Vita Nuova« v Trstu ter »Arena di Pola« v Gorici. Morda je pisal še kak drug časopis, ki je pa ušel naši pozornosti. In kaj nam očitajo?

Oba slovenska sobojevnika na časnikarskem polju nam v glavnem očitata, kako da smo si upali svetovati slovenskim volivcem, naj glasujejo za krščansko demokracijo. S tem da smo zagrešili neke vrste narodno izdajstvo.

Predvsem mi nismo pozvali naših ljudi, naj glasujejo za KD, temveč smo le predložili v premislek nekaj razlogov, iz katerih bo volivec sam razbral, za koga naj voli. To mislimo, da smemo storiti, četudi nismo politično glasilo. Tudi nismo nikomur vsiljevali svojih osebnih političnih nazorov, ko smo iznesli svoje misli. Oni, ki se tega boje, naj bodo le mirne duše. Med nami ni diktature in ne diktatorjev, temveč vsakdo lahko misli in se odloča s svojo glavo; politične organizacije pa tudi, saj imajo svoje politične voditelje, ki so vsi polnoletni.

Pri tem se ne čutimo prav nič krive kakega izdajstva nad narodom in njegovimi koristmi, kakor nam pričajo tudi številni izrazi soglašanja, ki smo jih prejeli od raznih strani. Ne zadnje je tudi odločitev vodstva SDZ za Goriško in njenih zaupnikov, ki so na nedeljskem zborovanju sprejeli »Proglas«, ki ga objavljamo na drugem mestu.

Da nismo izdali koristi svojega naroda nam pričajo tudi ital. časopisi, ki nam ravno obratno zaradi onega uvodnika očitajo »pretirani nacionalizem«. (Arena di Pola 23. 4. 1958). Kako je mogoče, da v istem članku eden vidi izdajstvo narodnih koristi, drugi pa »pretirani nacionalizem«? Mogoče je pač, ker naši kritiki stoje vsak na svojem ekskluzivnem stališču in zato ne znajo presojati stvari objektivno in trezno. Rekli bi, da vsak gleda in presoja s svojimi pobarvanimi naočniki. Zato vidi vse le v barvi svojih naočnikov. Znano je, da je Ribničanov osel vprav zaradi zelenih očal videl v ostružkih tečno dišečo travo. Nič čudnega zato, če naši kritiki v istem članku in istočasno vidijo eni izdajstvo narodnih koristi, drugi pa pretirani nacionalizem. Naši pametni ljudje so pa videli, kar je v članku resničnega, in vemo, da se z našimi izvajanji strinjajo.

Radio Trst A

od 4. do 10. maja 1958

Nedelja: 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 16.00 Slovenski zbori. — 17.00 Ivan Gruden: »Pri nas smo gospoda«, burka v treh dej. — 21.30 Raztreseno cvetje lirike: »Pesmi o slovenski zemlji«.

Ponedeljek: 11.30 Predavanje: »V Turinu nastaja največji avtomobilski muzej sveta«. — 18.00 Schumann: Simfonične etude, op. 13. — 18.55 Vokalni kvintet »Zarja«. — 19.15 Radijska univerza: »Usedline na zemeljskem površju«. — 20.30 Bellini: »Norma«

Torek: 18.00 Stravinsky: Zgodba vojaka. — 19.00 Vokalni tercet »Metuljček«. — 19.15 Zdravniški vedež. — 20.30 Od melodije do melodije. — 21.00 Obletnica tedna: »Maksimilijan Robespierre«. — 21.30 Borodinove kompozicije. — 22.00 Novela: Edgar Allan Poe: »Izdajalsko srce«. — 22.30 Simfonični koncert orkestra tržaške filharmonije.

Sreda: 18.00 Respighi: Starodavni plesi in arije. — 19.15 Šola in vzgoja: prof. E. Košuta: »Otrokova risba, zrcalo njegove duševnosti«. — 21.00 A. de Caillavet - R. de Flers: »Kralj«, komedija v štirih dej.

Četrtek: 21.00 Iz arhivov kriminalne vede: »Stopinje in drugi sledovi«. — 22.00 Mnenja preteklosti in sedanjosti: prof. M. Javnikar: »Ivan Cankar ali trnjeva pot do priznanja«. — 22.00 Bach: Brandenburški koncert št. 3 v G-duru.

Petek: 18.00 Chopinovi valčki in mazurke. — 18.55 Koncert tenorista Mitje Gregorača. — 20.30 Francoska operna glasba. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Dante Alighieri: Božanska komedija.

Sobota: 15.00 Operne arije. — 17.00 Slovenske inštrumentalne zasedbe. — 18.00 Oddaja za najmlajše: Gustav Šilih: »Nekoč je bilo jezero«. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.45 Zbor slovenske filharmonije. — 21.00 Ardengo Soffici: »Večer v družini«, enodejanka.

Jubilej tržaškega g. škofa

Dne 1. maja 1918 je bil posvečen v mašnika sedanji tržaški g. škof. Mašniško posvečenje je prejel v cistercijanskem samostanu v Stični, kjer so bogoslovci goriškega semenišča našli zatočišče in se pripravljali na duhovski poklic.

Prvo sveto mašo je prevzvišeni daroval 5. maja v neki zasilni kapeli med istrskimi begunci na Dunaju.

V dneh, ki spominjajo na 40 let mašniškega veselja, trpljenja in milosti, bomo slovenski verniki prosili Kristusa, naj da prevzvišenemu novih milosti in novih moči pri delu za rast božjega kraljestva.

Nakazilo 32 milijonov za javna dela

Dne 6. maja bo ravnateljstvo za javna dela vladnega generalnega komisariata razpisalo privatno licitacijo za javna dela v vrednosti 32 milijonov lir. V načrtu je popravilo gledališča Verdi, ureditev pomola IV., popravilo javnih nabrežinskih uradov ter popravilo nekaterih cest.

Otvoritev tržaške razstave cvetlic

V soboto 26. aprila zjutraj so v notranjosti tržaške pomorske postaje otvorili razstavo cvetlic, ki po svoji izbranosti in pestrosti lahko zadovolji še tako zahtevnega obiskovalca. Pri otvoritvi so bili navzoči najvišji predstavniki svetne in cerkvene oblasti. Predsednik delavske zbornice dr. Caidassi in predsednik odbora za tržaško razstavo ing. Sospisio sta imela priložnostna govora, v katerih sta podčrtala pomen in namen tržaške razstave cvetlic.

V prvi vhodni dvorani razstavlja 27 največjih cvetličarjev ligurske Riviere. V tej dvorani prevladujejo predvsem hortenzije in rododendri ter zanimiva vrsta filodendrov. Lep in slikovit je kitajski vrt, občudovanja vreden avstrijski kotiček, v katerem prevladuje gorska flora, a tudi druge zelo redke in lepe vrste cvetlic. Poleg domačih razstavljajo tudi mnogi tuji cvetličarji iz raznih dežel sveta. Razstava bo ostala odprta do 4. maja zvečer.

Obvestilo jugoslovanskega konzulata

Zaradi jugoslovanskega državnega praznika bo generalni konzulat FLRJ v Trstu ostal zaprt od 1. do vključno 4. maja.

Sv. Ivan

V nedeljo 27. aprila je priredila tukajšnja Slovenska Marijina družba lepo uspelo štiridejanko »Vrnitev«, znano delo neznanega avtorja, ki je bilo že pogosto na naših diletantskih odrih. K predstavi je prišlo obilno občinstvo, ki je z velikim zanimanjem sledilo razvoju dejanja; mnogi so vstajali s sedežev, da so mogli slišati vsako besedo in v marsikakih očeh so se blestele solze. Težko je reči, kdo je bolje odigral svojo vlogo, ker se je opazila pri vseh velika marljivost in prizadevanje, da bi čim bolj dovršeno odigrali. Dvorana Marijine družbe ni sicer v najboljšem stanju in svetoivanski Slovenci, ki nočejo trobiti v rog progresivnih socialistov, razpolagajo z zelo skromnimi sredstvi. Vladajoči krogi so namreč rajše podprli titovsko kulturo in na demokratične Slovence v mestu kljub mnogim volivnim obljubam radi pozabljajo. Kljub temu je bil oder zelo dobro opremljen po zaslugi svetoivanske domače umetnice. Pri režiji so priskočile na pomoč č. šolske sestre, zlasti č. s. Silverija. Dobri Bog jim obilno povrni dragoceno pomoč ter jim nakloni mnogo uspeha pri delu za svetoivansko mladino. Pri garderobi nam je pomagala mestna Marijina družba v ul. Risorta, za kar smo jim iz srca hvaležni. Za okusno razsvetljavo odra pa so poskrbeli naši domači skavti. Njim in vsem, ki so s svojimi obilnimi darovi pripomogli k večjemu uspehu, prisrčna hvala.

Padriče

V nedeljo smo v velikem številu vaščanov in znancev spremili k zadnjemu počitku našo priljubljeno Jožefo Grgič Markotovo. Ni vedno res, da je veliko število pogrebcev znak dobrote in pridnosti pokojnika, a pri naši pokojnici to drži. Njena vernost, prijaznost ter usmiljeno srce je privabilo k pogrebu veliko množico ljudi.

Bila je med prvimi naročniki »Kat. glasa« in mu bila vedno zvesta. Rada je pomagala pri vsaki nabirki za verske ustanove in za potrebe naše župnije. Bog ji je dal, da je dolgo bolezen z veliko vdanostjo prenašala in se s sv. zakramenti pogostoma pokrepčala. Dala je vsem dober zgled verne in skrbne žene in matere. Vsem žalujočim naše iskreno sožalje, pokojnici pa daj Bog večno plačilo.

Razstava goveje živine v Bazovici

Prihodnjo nedeljo bo pri nas v dopoldanskih urah velik direndaj. Pokrajinski poljedeljski inšpektorat je organiziral razstavo goveje živine. Razstavljale bodo sledeče vasi: Pesek, Gročana, Jezero, Bazovica, Padriče, Gropada in Trebče. Skupno število glav: nad 250. Slovenske vasi razstavljajo! Lepo in hvalevredno, da budijo v naših ljudeh zanimanje, veselje in tekmovanje za živinorejo. A grdo je, da ni znal isti Inšpektorat obvestiti ljudi predvsem v slovenščini. Na Tržaškem se pretežno — lahko rečemo stoodstotno bavijo z živonorejo samo Slovenci. In za naše slovenske kmete ni bilo niti toliko pozornosti in takta, da bi razstavo razglasili v materinščini. Zakaj to zapostavljanje? Nam Slovencem ni vseeno, če spoštujete ali ne naše osnovne pravice! Zavedamo se, da imamo pravico do spoštovanja! Zato odločno zahtevamo: Obveščajte nas v slovenščini, kot ste v slovenščini obvestili naše fante za vojaško službo!

Dolina

Po Trstu in po vseh tržaških vaseh vabijo veliki plakati na ples pod mlajem v Dolini. Dobili smo več vprašanj, kdo so ti dolinski fantje in dekleta, ki prirejajo veliko narodno veselje, pri katerem sodeluje celo svetovno znani orkester bratov Avsenik iz Ljubljane.

Starodavna in po vsem Tržaškem znana navada je, da prirejajo fantje in dekleta v Dolini na vsako prvo nedeljo v maju ples pod mlajem. V letih po zadnji vojni je ta navada zopet oživela in sedaj zavzema vedno večji obseg. Lansko leto so temu prazniku pridružili tudi razstavo domačega vina. Ogromni mlaj, po 15 do 18 m visok, je sedaj že tretje leto dar visokega jugoslovanskega urada v Trstu. Filokomunistično prosvetno društvo Vodnik iz Doline sicer na vse načine rine ob tem splošnem ljudskem prazniku v ospredje, a po zaslugi zavednih katoliških fantov ni prišlo, vsaj doslej, do rdečkastega vaškega praznika pod mlajem. Ples pod mlajem v Dolini je resnično še danes splošni mladinski praznik, pri katerem sodelujejo brez izjeme vsi vaški fantje in dekleta. Pri veliki prireditvi imajo prav vsi izredne obveznosti in dolžnosti; vse je povezano z lepo narodno tradicijo, iz katere izvira še danes volja mladine za nemajhne žrtve ob vsakem mlaju. Seveda če bi se zgodilo, da bi bila večina dolinske mladine usmerjena na levo, bi tudi veselje ob pripravah na mlaj dobilo takoj drugačno barvo. Te nevarnosti danes ni, in naj si Radio Koper še toliko prizadeva za novo rdečo rekrutacijo. Dobro je, da ponovimo tukaj sledeče zgodovinsko dejstvo v čast Doline: Ko se je v 16. stoletju širil tudi iz Trsta na vse strani protestantizem, je bila Dolina daleč naokrog znana kot prava trdnjava odločnega odpora proti krivi veri. Lepo število družin, ki so potomci svojih Cerkvi in Bogu zvestih pradedov, še danes v Dolini odločno stoji na strani resnice in odklanja vsako zmoto. Otroci teh družin so poroštvo za sončno bodočnost Doline!

Če bi kdo smatral te vrste kot vabilo na ples pod mlajem v Dolini, je zelo površen bralec in bi delal krivico našemu listu, ki nikoli ne prinaša objav o plesih. Te vrstice smo objavili zato, da smo odgovorili na gornje vprašanje, čeprav smo nehote zaradi vsebine članka morali seveda omeniti ples pod mlajem. Ob drugi priliki ste že brali tudi v tem našem listu, koliko resnično lepih tradicij je združenih z mlajem v Dolini. Letos bo celo izšla, na pobudo fantov, predvsem dijakov, priložnostna knjižica. Zaradi gostovanja bratov Avsenik iz Ljubljane je res primerno, da se o letošnjem dolinskem mlaju piše več kakor navadno. Če pa bi se zgodilo, da bi ob letošnjem mlaju dolinska katoliška mladina nasedla večnim rdečim spletkam in njihovim tisočakom za mlaj, tedaj bomo znali takoj in brez strahu povedati resnico, čeprav bo bolelo. Bolje je takojšnja javna operacija kakor pa usoda mačkovljanskih fantov, ki so po tolikih pohvalah zašli na levo.

Podgora

Naša župnijska dvorana sedaj od bele nedelje dalje že deluje kot javno priznani lokal za katerekoli prireditve: odrske, kinematografske itd. itd. Je torej važna kulturna postojanka za vse naše občinstvo.

Pomlad je oživila tudi našo Marijino kapelico. Razne vrste novih plemenitih in izbranih cvetlic, ki smo jih bili naročili v Gorici in še posebno v Vidmu, se kar lepo druga za drugo razcvetajo.

Stopili smo v majnik. V nedeljo 4. maja praznujemo Podgorci svoj priljubljeni praznik svetega Gotarda, ki ga že od starih časov častijo v naši cerkvi. Letos bomo ta dan, to je v nedeljo zjutraj ob 7ʰ imeli še prvo sv. obhajilo. Ob 10ʰ bo pa peta sv. maša. Popoldne ob 3ʰ bomo imeli šmarnice in sv. blagoslov in še kaj za naše male prvoobhajance pri Marijini kapelici ob novih cvetličnih nasadih v pomladnem brstenju.

Kriza v tovarni SAFOG

Tovarna SAFOG v Gorici se že nekaj mesecev bori z velikimi težavami. Tovarni namreč primanjkujejo naročila, zato od vseh oddelkov obratuje normalno samo jeklarna. Delavci drugih oddelkov delajo po skrajšanem delovnem urniku in sicer od 24 do 40 ur tedensko. Člani notranje komisije so pozvali vse tri sindikalne organizacije, naj skušajo po svojih močeh odpomoči tem težkim razmeram, zaradi katerih trpijo družine delavcev, a tudi goriška trgovina.

ZA DOBRO VOLJO

Zjutraj ob 4. V spalnici gospoda Petra brni telefon. Gospod Peter dvigne slušalko in zaspano vpraša:

»Halo, kdo tam?«

Do kraja ga prebudi prepirljiv sosedin glas:

»Halo, že ¼ ure laja vaš pes pod mojim oknom in mi ne pusti spati!«

Gospod Peter se oprosti in odloži slušalko.

Drugo jutro ob 4ʰ zabrni telefon pri sosedovih. Znani sosedin glas vpraša:

»Halo, kaj želite?«

Gospod Peter: »Nič, nič, hotel sem vam samo povedati, da jaz sploh nimam psa in ga tudi imel nisem nikoli!«

*

Nekdo se je hotel povzpeti na službeni lestvici, pa vpraša predsednika: »Tovariš predsednik, ali se spomnite funkcionarja, ki vam je bil priporočen pred par meseci? Včeraj je ta revež umrl. Ali bi smel prevzeti njegovo mesto?«

»Da, da, seveda!« odgovori predsednik, »toda to zadevo uredite s tovarišem grobarjem!«

Lurška kapelica v Barnaškem svetišču

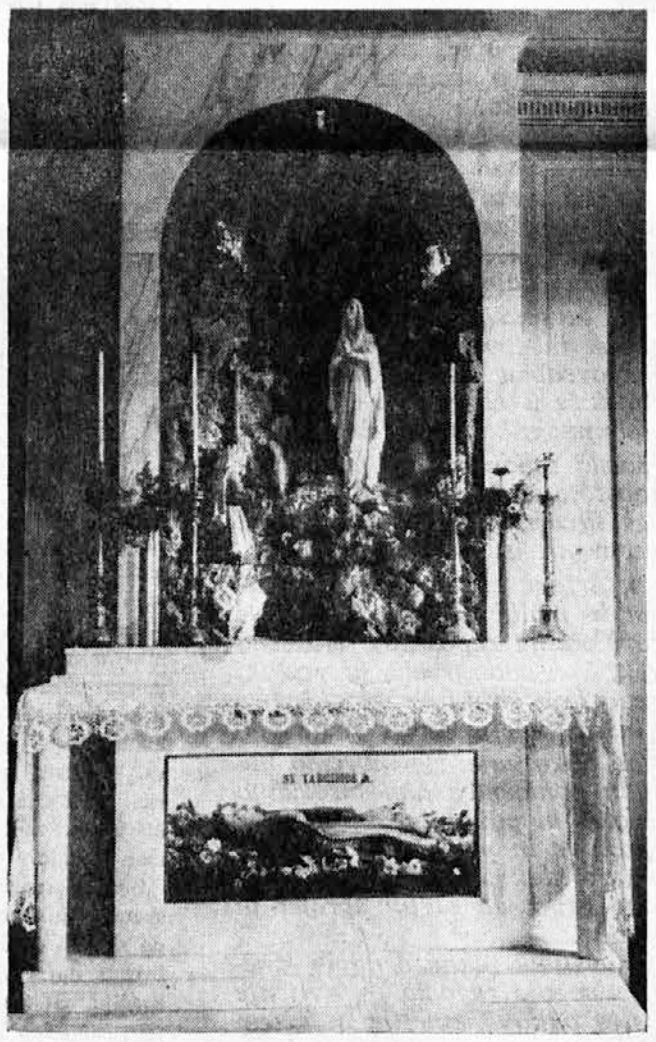

V cerkvi v Barnasu, kamor so tudi goriški romarji že tolikokrat in s takim veseljem poromali, se nahaja lep oltar posvečen lurški Materi božji pred katero kleči Bernardka. Goričanom, ki se letos ne bodo mogli pridružiti skupnemu romanju v Lurd, toplo priporočamo, naj si ogledajo to lepo svetišče v Barnasu in lurško kapelo v tem svetišču.

OBVESTILA

VSEM, KI BODO ROMALI V LURD!

Vsem letošnjim lurškim romarjem priporočamo prelepe šmarnice, napisane za stoletnico Marijinih prikazovanj sveti Bernardki. Ta knjiga, ki je sicer v glavnem namenjena za majniško pobožnost, vsebuje tudi vse važne zgodovinske podatke o postanku in razvoju te sloveče božje poti.

Šmarnice se dobijo v upravi »Katoliškega glasa«, v Katoliški knjigarni v Gorici in pri Fortunatu v Trstu.

Lurški romarji, sezite po tej potrebni knjigi!

DOLINA. Ker pridejo to nedeljo 4. maja mnogi Tržačani v Dolino (kjer nastop orkester bratov AVSENIK), zato sporočamo, da se vrši šmarnična pobožnost eno uro pred koncertom, to je ob treh. Tako imajo vsi izletniki, prijatelji našega lista, priliko za šmarnice tudi to nedeljo. Ne zamudite!

ZAHVALA

Ob izgubi našega predragega brata, svaka in strica

AVGUSTA KLANJŠČEK

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za pomoč, cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala častiti duhovščini ter prosvetnemu društvu za žalostinke.

Steverjan, 26. aprila 1958.

Žalujoči ostali

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Wilhelm Hünermann: 50

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

Danes se vrši razprava proti dvema nezapriseženima duhovnikoma, trem ženam in redovnici, ki so duhovnikoma nudile zavetje. Še pred nekaj trenutki je sodna dvorana ponovno odmevala od glasnega smeha, jeznega zasramovanja, od pritrjevanja in godrnjajoče nevolje. Zdaj pa, ko je Janez Planier, ki je pri obravnavi predsedoval, vstal, da bi razglasil obsodbo, je nastala tišina, da se še dihanje ni slišalo. Njegov glas je zvenel ostro in odrezano:

»V imenu naroda, v imenu svobode, enakosti in bratstva je državljan Ambrož Chartres, ki je kot nezapriseženi duhovnik izvrševal prepovedana bogočastna dejanja, obsojen na smrt, zaradi enakega zločina je obsojen na smrt državljan Janez Chartres.«

Vsi pogledi so se uprli na zatožno klop. Oba duhovnika sta sprejela obsodbo, ne da bi trenila.

»Državljanka Babette Favre je obsojena na smrt, ker je dajala zavetje nezapriseženim duhovnikom in ker je dovoljevala, da so se v njenem stanovanju vršili sestanki državi sovražnih duhovnikov.«

Perica je z zgaranimi, tresočimi se koraki potegnila preko pisanega predpasnika, ki ga je imela na sebi, ko so jo prijeli. V zadregi se je nasmehljala in za hip pogledala proti množici gledalcev, ki so radovedno buljili vanjo. Potem pa je mirno rekla:

»Če je to, kar je predsednik zdaj omenil, moj največji greh, bom dobila v nebesih zlat stol.«

Ena izmed ženščin se je vreščavo zasmejala, predsednik je pa hitel brati naprej:

»Državljanka Marija Babin je obsojena na smrt, ker je sprejemala nezaprisežene duhovnike in ker je dovoljevala prepovedana bogočastna dejanja.«

»Bog bodi zahvaljen!« je rekla hrabra žena mirno.

»Redovnica Ave, ki je varala zaupanje naroda zlasti s tem, da je v bolnici za neozdravljive dajala zavetje nezapriseženim duhovnikom, je obsojena na smrt.«

»Hvala vam!« je rekla sestra tiho. Nato je z žarečimi očmi pogledala na nekatere, ki so bili prisotni v prostoru za gledalce in ki so komaj zadrževali solze.

»Državljanka Tereza Gauffreau je zaradi sprejemanja nezapriseženih duhovnikov obsojena na petnajst let ječe.«

Stara skromna gospodična je začudeno pogledala; nato pa je rekla s svojim drobnim boječim glasom:

»Gotovo se motite, državljan predsednik. Pri meni je prenočevalo več duhovnikov, kot pri vseh drugih. Dajte tudi meni isto kazen!«

»Molčite, državljanka!« se je zadrl Janez Planier živčno, kajti junaško vedenje obsojene mu ni bilo prav nič prijetno. »Da ste prejeli tako milo kazen, za to se zahvalite samo svoji visoki starosti. Glejte, državljani in državljanke,« se je nato obrnil s širokosrčno kretnjo proti poslušalcem, »kako človeško in pravično sodi sodišče revolucije. Ali obsojeni sprejmejo obsodbo?« je vprašal na koncu.

Ambrož Chartres je sedel odrevenel in nepremičen, kot da vsega tega, kar se je godilo, ni nič slišal. Žene so mirno prikimale z glavo. Nenadoma pa je skočil mlajši od obeh duhovnikov pokonci. Na njegovem zmedenem obrazu je bila žalost in jeza.

»Državljan predsednik,« je zaklical s tresočim se glasom. »Sodba je kruta in krivična; ne morem je priznati. Sprejmem pa jo kljub temu. Prosim celo, da bi način usmrtitve poostrili. Zahtevam pa, da izpustite žene, katerih imena ste nama, državljan predsednik, izvabili s hinavskimi in zavratnimi obljubami; s prisego ste nama zagotovili, da ne bodo kaznovane.«

Predsednik je pogledal duhovnika s hudobnimi bliskavimi očmi. Nato se je prisilil, da je ostal miren, in je rekel z zasmehljivim nasmehljajem:

»Meša se vam, državljan Chartres. Zdi se, da ste v zaporu znoreli.«

Nesrečnež je zamolklo zaječal in se spet zgrudil na zatožno klop.

»Verolomni lopov!« je zaškripal tako glasno, da je bilo slišati prav v zadnji kot dvorane.

»Obtoženec Janez Chartres se zaradi upornosti obsodi, da bo štiriindvajset ur uklenjen v spone v sključeni legi,« je besno zasikal predsednik.

(Nadaljevanje)